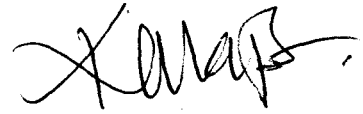

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de erişilebilirlikle ilgili en önemli yasa 1 Temmuz 2005’te “Engelliler Kanunu” adı altında yürürlüğe girmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, verilen ek sürelerle 10 yıl içinde tüm yasal düzenlemelerinin yerine getirilmemesi engelli bireylerin toplumun diğer bireyleriyle “fiilen eşitlenmeme” sorununun hala yaşamaya devam etmesine sebep olmaktadır. Çünkü engellilik, bireyin kendi kayıpları kadar, karşılaştıkları tutum ve çevre kısıtlılıklarından da kaynaklanmaktadır. Türkiye gündemine engelli haklarının bu kadar geç girmesi, bu konuda yapısal ve toplumsal bir kültür oluşmaması, engelli bireylerle çalışacak ve/veya engelli bireylere hizmet verebilecek alanında uzman kadroların sayıca az olması ya da hiç olmaması erişilebilirliğin önündeki en önemli engellerdir.

Bu nedenlerle Türkiye’deki engelli bireylerin yaşadıkları sorunlara köklü ve kalıcı bir çözüm bulunması, sorunların tespiti ve çözümlenmesi için Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

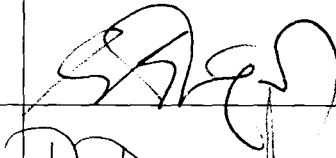
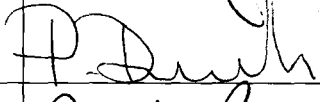
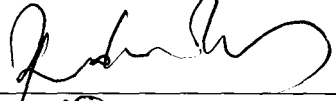
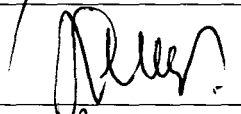
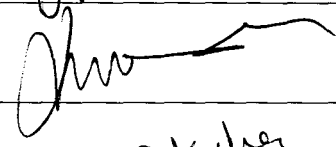
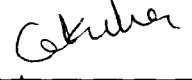
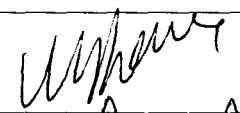
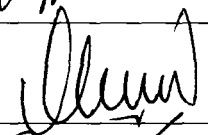
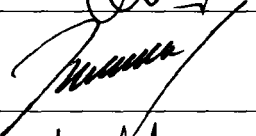
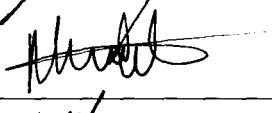
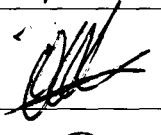
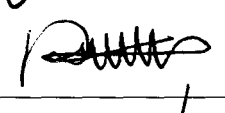
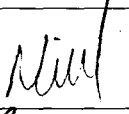
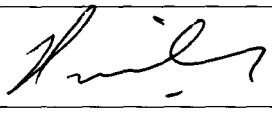
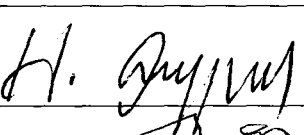
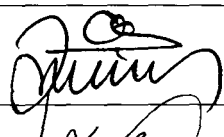
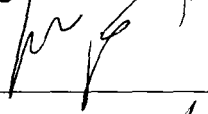
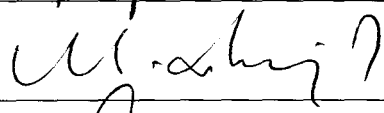
Yaşanılan tüm sorunlarda olduğu gibi engelli bireylerin yaşadığı sorunlarda da temel sorun ayrımcılık unsurudur. Engellilere yönelik hem kamu kurumlarında çalışan görevlilerin hem de günlük hayat içerisinde karşılaştıkları bireylerin olumsuz algı ve tutumları artık alışlagelmiş hale dönüşmüştür. Tüm insan hakları ve temel özgürlüklerden engelli bireylerin herhangi bir ayrımcılığa uğramaksızın yararlanmalarının güvence altına alınması gerekliliğini vurgulayan, imzacısı olduğumuz, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi engellilerin bireysel varlıklarının ve bağımsızlığının önemini vurgulamaktadır. 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanunun Ayrımcılık başlıklı 4/A maddesi “Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır.” diyerek Anayasa’da da dolaylı ayrımcılığı yasaklamakta iken Türk Ceza Kanunun Ayrımcılık suçunu düzenleyen 122. Maddesinde ayrımcılık suçunu nefret suçları ile birleştiren yeni düzenlemesi bu yasağın engelliler konusundaki birçok düzenleme gibi kanun metinlerinde kalmasına sebep olmaktadır.

Avrupa Birliği’ne (AB) göre “*erişilebilirlik toplumda ve ekonomide yer almanın bir ön koşuludur.*” Erişilebilirlik, seçimlerde oy kullanırken, toplu taşıma araçlarını kullanırken, marketten alışveriş yaparken, kültürel ve sportif faaliyetlere katılırken, sağlık ya da eğitim hizmeti alırken, kısacası hayatın her anında karşımıza çıkan tüm temel hak ve özgürlüklerin çıkış noktasıdır. Engellilerle ilgili yapılan araştırmalarda elde edilen verilere göre; en çok mağduriyete ve hak ihlaline sebep olan konuların başında erişilebilirliğin olması, bu alanda yapılacak olan yasal düzenlemelerin acil olarak yapılması gerekliliğini ve sürekli olarak denetlenmesi mecburiyetini getirmektedir.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 5. Maddesinde 6/2/2014 günlü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren “Bireyin engelliliğini ve engellilikten kaynaklanan özel ihtiyaçlarını belirleyen derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamalarda uluslararası temel yöntemler esas alınır. Engellilik durumunun tespit ve uygulama esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığının görüşleri alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” şeklindeki değişiklik doğrultusunda şimdiye kadar gelinen nokta bir anlam ifade etmemektedir.

Engelli bireyin sadece engellilik oranını gösteren kurul raporlarının yerini artık bireye özel olarak hastalığın seyri, etkileri, kişideki yansımaları gibi birçok noktanın da değerlendirildiği raporlar almak zorundadır. Engellinin bağımsız yaşama hakkını kullanabilmesi için her bireyin özelliklerinin detaylı irdelenmesi gerekmektedir. Engelli çocuk ailelerinin çocuğun tüm haklarından yararlanabilmesi, kendine yeterli bir birey olarak yetişmesi için tüm olanakları kullanması gereği Anayasa ve yasalarda da yer almaktayken konu ile ilgili yeterli çalışma yapılmamaktadır. Yetişkin engelli kadınların istismarı ile ilgili veri ve bir çalışma bulunmamakta, kendi öz bakımını yapamayacak, ya da azda olsa yardım almadan yaşayamayacak engelli kadınların bir istismara uğradıkları zaman gidebilecekleri hiçbir yer bulunmamaktadır. Kaynaştırma öğrencisi olan engelli/zihinsel engelli çocukların maruz kaldıkları akran şiddetinin verileri bilinmemektedir.

Tüm bunlardan hareketle; engelli bireylere uygulanan ayrımcılığın engellenmesi ve erişilebilirlik bakımından her alanda yapılan yeni yasal düzenlemeler, hükümetin ve yerel yönetimlerin erişilebilirlik alanındaki eylem ve politikaları, herkes bakımından sunulan hizmetlerin erişilebilirliği, doğrudan engelli bireylere sunulan hizmetlerin erişilebilirliği gibi hususların araştırılması ve sorunlara çözüm yollarının bulunması için bir Meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz. Ayrıca engelli bireylerin sorunlarının ve çözüm önerilerinin saptanmasının yanı sıra, aile, grup ve toplum düzeyinde yapılacak çalışmalarla bu konuda yapısal ve toplumsal bir kültür oluşması için yapılabileceklerin belirlenmesi de bu araştırmanın hedefleri arasında yer almalıdır. İlaveten şimdiye kadar yapılan çalışmaların düzeyi, yeterliliği ve sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarının ihmalleri de bu araştırmanın çerçevesi içerisine dahil edilmelidir.

2	1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	2	PERO DUNDAR	MARDİN	
4	3	RIDVAN TURAN	MERSİN	
5	4	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
6	5	MENSUR IŞIK	MUŞ	
7	6	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
8	7	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ŞİİRT	
9	8	SIDIK TAŞ	ŞİİRT	
10	9	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
11	10	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
12	11	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
13	12	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
14	13	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
15	14	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
16	15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
17	16	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
18	17	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
19	18	BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN	VAN	
20	19	MURAT SARISAÇ	VAN	
21	20	TAYİP TEMEL	VAN	